

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมกับสภาวะทันตสุขภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านกาดีวิทยาคม อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ในช่วงปีการศึกษา 2551 ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูล โดยการตรวจสอบสภาวะทันตสุขภาพร่วมกับแบบสอบถามตั้งแต่ เดือน กุมภาพันธ์ 2552 - มีนาคม 2552

ผลการศึกษานำเสนอเป็นรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลบุคคลทั่วไปของกลุ่มประชากร

ส่วนที่ 2 ความชุกของระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมกับสภาวะทันตสุขภาพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลบุคคลทั่วไปของกลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาคือเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านกาดีวิทยาคม จำนวน 288 คน อายุ 13-15 ปี อายุเฉลี่ย 13.84 ปี ได้รับการตรวจสอบสภาวะทันตสุขภาพและได้รับข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม จำนวน 283 ราย ที่ไม่ได้รับข้อมูลมีจำนวน 5 ราย เนื่องจากขาดเรียนในวันที่ทำการตรวจสอบสภาวะทันตสุขภาพ และนักเรียนบางส่วนตอบแบบสอบถามไม่ครบทุกข้อ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มประชากรจำแนกตาม เพศ ศาสนา

ลักษณะของกลุ่มประชากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ(n=283)		
ชาย	128	45.2
หญิง	155	54.8
ศาสนา(n=277)		
พุทธ	220	79.4
คริสต์	57	20.6
อิสลาม	0	0

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มประชากรเป็นเพศชาย ทั้งหมด 128 ราย (ร้อยละ 45.2) เพศหญิง 155 ราย (ร้อยละ 54.8) นับถือศาสนาพุทธจำนวน 220 คน (ร้อยละ 74.9) นับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 57 คน (ร้อยละ 20.6)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มประชากรจำแนกตาม พฤติกรรมทันตสุขภาพ

ลักษณะของกลุ่มประชากร	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมกรรมการแปรงฟัน		
จำนวนครั้งของการแปรงฟันต่อวัน(n=281)		
แปรงฟันทุกวัน วันละ 2 ครั้ง	264	94
แปรงบ้างไม่แปรงบ้าง	17	6
ไม่แปรง	0	0
การแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน(n=282)		
แปรงฟันทุกวันที่มาโรงเรียน	25	8.9
แปรงบ้างไม่แปรงบ้าง	36	12.9
ไม่แปรง	221	78.2
พฤติกรรมการบริโภค		
1. พฤติกรรมรับประทานขนมขบเคี้ยว(n=277)		
- ทุกวันหรือเกือบทุกวัน	154	55.6
- บางวัน	98	35.4
- นานๆครั้ง	22	7.9
- ไม่เคยเลย	3	1.1
2. พฤติกรรมการบริโภคน้ำอัดลม(n=278)		
- ทุกวันหรือเกือบทุกวัน	15	5.4
- บางวัน	120	43.2
- นานๆครั้ง	140	50.4
- ไม่เคยเลย	3	1.1
3. พฤติกรรมการรับประทานนมก่อนเข้านอนโดย ไม่แปรงฟัน(n=280)		
- ทุกวันหรือเกือบทุกวัน	59	20.2
- บางวัน	119	43
- นานๆครั้ง	66	23.8
- ไม่เคยเลย	36	13

จากตารางที่ 5 ในด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทันตสุขภาพ

1. พฤติกรรมการแปรงฟัน พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่แปรงฟันทุกวัน วันละ 2 ครั้ง และไม่แปรงฟันหลังอาหารกลางวัน
2. พฤติกรรมการบริโภค พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีการบริโภคขนมขบเคี้ยวทุกวันหรือเกือบทุกวัน, มีการบริโภคน้ำอัดลมนานๆ ครั้งและมีพฤติกรรมการรับประทานขนมก่อนเข้านอนโดยไม่แปรงฟันเป็นบางวัน

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มประชากรจำแนกตามประสบการณ์ในการปวดฟันและประสบการณ์ในการรับบริการทางทันตกรรม

ลักษณะของกลุ่มประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การปวดฟันภายในระยะเวลา 3 เดือน (n=270)		
- เคยปวดฟัน	62	22.1
- ไม่เคยปวดฟัน	218	77.9
ประสบการณ์การรับบริการทางทันตกรรม(n=280)		
- เคยรับการรักษาทางทันตกรรม	58	20.7
- ไม่เคยรับบริการทางทันตกรรม	222	79.3

จากตารางที่ 6 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ ไม่เคยมีประสบการณ์ปวดฟันภายในระยะเวลา 3 เดือน และไม่เคยรับการรักษาทางทันตกรรม

ส่วนที่ 2 ความชุกของระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

ในการประเมินระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม ประเมินโดยการให้คะแนนและแบ่งผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 0 คะแนนอยู่ในช่วง 4-7 คะแนน ไม่มีความวิตกกังวล
- ระดับ 1 คะแนนอยู่ในช่วง 8-11 คะแนน ระดับความวิตกกังวลปานกลาง
- ระดับ 2 คะแนนอยู่ในช่วง 12-13 คะแนน ระดับความวิตกกังวลสูง
- ระดับ 3 คะแนนอยู่ในช่วง 14-20 คะแนน ระดับความวิตกกังวลสูงมาก

ต้องมีการจัดการทางด้านพฤติกรรมและจิตวิทยาโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ก่อนให้การรักษาทางทันตกรรม พบว่า ค่าเฉลี่ย ของคะแนนระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม ของประชากร ได้แก่ 11.34 โดยประชากรที่มีคะแนนระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงสุด คือ 20 และต่ำสุด คือ 4

ตารางที่ 7 ความชุกของความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

ลักษณะของกลุ่มประชากร	จำนวน (n= 283)	ความชุก (ร้อยละ)
ไม่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม (not dental anxiety)	61	21.5
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม ปานกลาง(Moderate dental anxiety)	108	38.2
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม สูง(High dental anxiety)	49	17.3
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม สูงมาก(Severe dental anxiety, Phobia)	65	23

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่ มีระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงและสูงมากรวมกันมีถึงร้อยละ 40.3 ถัดมาคือไม่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมเลย

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

เมื่อทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม พบว่าเพศและประสบการณ์ในการรับบริการทางทันตกรรมมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ศาสนา พฤติกรรมทันตสุขภาพ (พฤติกรรมการแปรงฟัน ประกอบด้วยจำนวนครั้งของการแปรงฟันต่อวันและการแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน และพฤติกรรมการบริโภค ประกอบด้วย พฤติกรรมการรับประทานขนมขบเคี้ยว พฤติกรรมการบริโภคน้ำอัดลม พฤติกรรมการรับประทานขนมก่อนเข้านอนโดยไม่

แปร่งฟัน) และ ประสบการณ์การปวดฟันภายในระยะเวลา 3 เดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม รายละเอียดแสดงดังตาราง

ปัจจัยทั่วไป ประกอบด้วย เพศและศาสนา

ตารางที่ 8 ศาสนาและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

ศาสนา	ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม (จำนวน/ร้อยละ)				รวม
	ไม่มี	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
พุทธ	45 (16.2)	84(30.3)	38(13.7)	53(19.1)	220(79.4)
คริสต์	16(5.8)	21(7.6)	10(3.6)	10(3.6)	57(20.6)
รวม	61(22)	105(37.9)	48(17.3)	63(22.7)	277(100)

ทดสอบโดยใช้ ไคว์สแควร์ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมโดย $\chi^2 = 1.657$ โดยมีค่า p value = 0.198

ตารางที่ 9 เพศและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

เพศ	ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม (จำนวน/ร้อยละ)				รวม
	ไม่มี	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
ชาย	43 (15.2)	41(14.5)	30(10.6)	14(4.9)	128(45.2)
หญิง	18(6.4)	67(23.7)	19(6.7)	51(18)	155(54.8)
รวม	61(21.6)	108(38.2)	49(17.3)	65(23)	283(100)

ทดสอบโดยใช้ ไคว์สแควร์ พบความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมพบว่า $\chi^2 = 18.462$ โดยมีค่า p value = 0.00

จากตารางที่ 9 พบว่าประชากรเพศชายส่วนใหญ่ไม่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม ในขณะที่เพศหญิงส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมปานกลาง และพบว่าเพศหญิง ร้อยละ 18 มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมอยู่ในระดับสูงมาก

แต่ขณะที่เพศชายมีเพียง ร้อยละ 4.9 เท่านั้นที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมอยู่ในระดับสูงมาก จะเห็นได้ว่าเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงกว่าเพศชาย

3.2 ปัจจัยด้านพฤติกรรมทันตสุขภาพประกอบด้วย

3.2.1. พฤติกรรมการแปรงฟัน หมายความว่าถึง จำนวนครั้งของการแปรงฟันต่อวันและการแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน

3.2.2. พฤติกรรมการบริโภค หมายความว่าถึง พฤติกรรมการรับประทานขนมขบเคี้ยว พฤติกรรมการบริโภคน้ำอัดลม พฤติกรรมการรับประทานขนมก่อนเข้านอนโดยไม่แปรงฟัน

ตารางที่ 10 จำนวนครั้งของการแปรงฟันต่อวันและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

จำนวนครั้งของการแปรงฟัน	ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม				รวม
	(จำนวน/ร้อยละ)				
	ไม่มี	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
ทุกวันวันละ 2 ครั้ง	53 (18.9)	105(37.4)	44(15.7)	62(22.1)	264(94)
แปรงบ้างไม่แปรงบ้าง	8(2.8)	3(1.1)	5(1.8)	1(0.4)	17(6)
รวม	61(21.7)	108(38.4)	49(17.4)	63(22.4)	281(100)

ทดสอบโดยใช้ ไคว์สแควร์ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของการแปรงฟันและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมโดย $\chi^2 = 3.462$ โดยมีค่า p value = 0.063

ตารางที่ 11 การแปรงฟันหลังอาหารกลางวันและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

การแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน	ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม				รวม
	(จำนวน/ร้อยละ)				
	ไม่มี	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
ทุกวันหรือเกือบทุกวัน	8(2.9)	11(3.9)	1(0.4)	5(1.8)	25(8.9)
บางวัน	13(4.6)	9(3.2)	6(2.1)	8(2.9)	36(12.9)
นานๆครั้ง	40(14.3)	87(31.1)	42(15)	50(17.9)	219(78.2)
รวม	61(21.8)	107(38.2)	49(17.5)	63(22.5)	280(100)

ทดสอบโดยใช้ไคว์สแควร์ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันและความรู้สึกวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมโดย $\chi^2 = 3.232$ โดยมีค่า p-value = 0.072

ตารางที่ 12 พฤติกรรมการรับประทานขนมขบเคี้ยวและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

พฤติกรรมการรับประทาน ขนมขบเคี้ยว	ระดับความรู้สึกวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม				รวม
	(จำนวน/ร้อยละ)				
	ไม่มี	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
ทุกวันหรือเกือบทุกวัน	30(10.8)	54(19.5)	30(10.8)	40(14.4)	154(55.6)
บางวัน	27(9.7)	38(13.7)	16(5.8)	17(6.1)	98(35.4)
นานๆ ครั้ง	2(0.7)	13(4.7)	2(0.7)	5(1.8)	22(7.9)
ไม่เคยเลย	1(0.4)	2(0.7)	0(0)	0(0)	3(1.1)
รวม	60(21.7)	107(38.6)	48(17.3)	62(22.4)	277(100)

ทดสอบโดยใช้ไคว์สแควร์ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับประทานขนมขบเคี้ยวและความรู้สึกวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมโดย $\chi^2 = 3.013$ โดยมีค่า p value = 0.083

ตารางที่ 13 พฤติกรรมการบริโภคน้ำอัดลมและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

พฤติกรรมการบริโภค น้ำอัดลม	ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม				รวม
	(จำนวน/ร้อยละ)				
	ไม่มี	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
ทุกวันหรือเกือบทุกวัน	2(0.7)	7(2.5)	5(1.8)	1(0.4)	15(5.4)
บางวัน	27(9.7)	40(14.4)	22(7.9)	31(11.2)	120(43.2)
นานๆ ครั้ง	30(10.8)	58(20.9)	21(7.6)	31(11.2)	140(50.4)
ไม่เคยเลย	1(0.4)	2(0.7)	0(0)	0(0)	3(1.1)
รวม	60(21.6)	107(38.6)	48(17.3)	62(22.4)	278(100)

ทดสอบโดยใช้ ไคว์สแควร์ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับประทานขนมขบเคี้ยวและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม โดย $\chi^2 = 5.501$ โดยมีค่า p value = 0.479

ตารางที่ 14 พฤติกรรมการรับประทานขนมก่อนเข้านอนโดยไม่แปรงฟันและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

พฤติกรรมการรับประทาน ขนมก่อนเข้านอนโดยไม่ แปรงฟัน	ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม (จำนวน/ร้อยละ)				รวม
	ไม่มี	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
ทุกวันหรือเกือบทุกวัน	16(5.8)	18(6.5)	6(2.2)	16(5.8)	56(20.2)
บางวัน	24(8.7)	40(14.4)	22(7.9)	33(11.9)	119(43)
นานๆ ครั้ง	8(2.9)	32(11.6)	16(5.8)	10(3.6)	66(23.8)
ไม่เคยเลย	11(4)	17(6.1)	4(1.4)	4(1.4)	36(13)
รวม	59(21.3)	107(38.6)	48(17.3)	63(22.7)	277(100)

ทดสอบโดยใช้ ไคว์สแควร์ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับประทานขนมขบเคี้ยวและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม โดย $\chi^2 = 2.488$ โดยมีค่า p value = 0.115

3.3 ประสิทธิภาพทางทันตกรรม

3.3.1 ประสิทธิภาพในการรับการรักษาทางทันตกรรม

3.3.2 ประสิทธิภาพการปวดฟันภายในระยะเวลา 3 เดือน

ตารางที่ 15 ประสิทธิภาพในการรับการรักษาทางทันตกรรมและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

ประสิทธิภาพในการรับ การรักษาทางทันตกรรม	ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม (จำนวน/ร้อยละ)				รวม
	ไม่มี	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
เคยทำฟัน	10 (3.6)	19(6.8)	9(3.2)	20(7.1)	58(20.7)
ไม่เคยทำฟัน	51(18.2)	88(31.4)	40(14.3)	43(15.4)	222(79.3)
รวม	61(21.8)	107(38.2)	49(17.5)	63(22.5)	280(100)

ทดสอบโดยใช้ไคว์สแควร์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการรับการรักษาทางทันตกรรมและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม พบว่า $\chi^2 = 4.551$ โดยมีค่า p value = 0.033

จากตารางที่ 15 พบว่า ประชากรที่เคยประสบการณ์ในการรับการรักษาทางทันตกรรมส่วนใหญ่จะมีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมากขณะเดียวกันคนที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำฟันจะมีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมปานกลางโดยกลุ่มที่เคยมีประสบการณ์ในการทำฟันจะมีระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยทำฟัน

ตารางที่ 16 ประสบการณ์การปวดฟันภายในระยะเวลา 3 เดือนและความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

ประสบการณ์การปวดฟัน ภายในระยะเวลา 3 เดือน	ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม (จำนวน/ร้อยละ)				รวม
	ไม่มี	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
เคยปวดฟัน	16 (5.7)	22(7.9)	11(3.9)	13(4.6)	62(21.1)
ไม่เคยปวดฟัน	45(16.1)	85(30.4)	38(13.6)	50(17.9)	218(77.9)
รวม	61(21.8)	107(38.2)	49(17.5)	63(22.5)	280(100)

ทดสอบโดยใช้ไคว์สแควร์ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การปวดฟันภายในระยะเวลา 3 เดือน และความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม โดย $\chi^2 = 0.330$ โดยมีค่า p value = 0.566

ตารางที่ 17 สรุป ปัจจัยด้านต่างๆ กับระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

ปัจจัย	χ^2	p-value
1. ปัจจัยทั่วไป		
- ศาสนา	1.657	0.198
พุทธ		
คริสต์		
- เพศ	18.462	0.00*
ชาย		
หญิง		
2. พฤติกรรมทันตสุขภาพ		
2.1 พฤติกรรมการแปรงฟัน		
- จำนวนครั้งของการแปรงฟันต่อวัน	3.462	0.063
แปรงฟันทุกวัน วันละ 2 ครั้ง		
แปรงบ้างไม่แปรงบ้าง		
- การแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน	3.232	0.072
- ทุกวันหรือเกือบทุกวัน		
- บางวัน		
- นานๆครั้ง		
2.2 พฤติกรรมการบริโภค		
- พฤติกรรมรับประทานขนมขบเคี้ยว	3.013	0.083
- ทุกวันหรือเกือบทุกวัน		
- บางวัน		
- นานๆครั้ง		
ไม่เคยเลย		

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัย	χ^2	p-value
2.3 พฤติกรรมการบริโภคน้ำ		
- พฤติกรรมการบริโภคน้ำอัดลม	0.501	0.479
- ทุกวันหรือเกือบทุกวัน		
- บางวัน		
- นานๆ ครั้ง		
- ไม่เคยเลย		
- พฤติกรรมการรับประทานขนมก่อนเข้านอนโดยไม่แปรงฟัน	2.488	0.115
- ทุกวันหรือเกือบทุกวัน		
- บางวัน		
- นานๆ ครั้ง		
- ไม่เคยเลย		
3. ประสบการณ์ทางทันตกรรม		
- ประสบการณ์ในการรับการรักษาทางทันตกรรม	4.551	0.033*
- เคยรับการรักษาทางทันตกรรม		
- ไม่เคยรับบริการทางทันตกรรม		
- ประสบการณ์การปวดฟันในระยะเวลา 3 เดือน	0.330	0.566
- เคยปวดฟัน		
- ไม่เคยปวดฟัน		

จากตารางที่ 17 พบว่าปัจจัยทั่วไป (ศาสนา) พฤติกรรมทันตสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมการแปรงฟัน (จำนวนครั้งของการแปรงฟันต่อวัน การแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน) พฤติกรรมการบริโภคน้ำ (พฤติกรรมการรับประทานขนมขบเคี้ยว พฤติกรรมการบริโภคน้ำอัดลม พฤติกรรมการรับประทานขนมก่อนเข้านอนโดยไม่แปรงฟัน) ตลอดจนประสบการณ์การปวดฟัน ในระยะเวลา 3 เดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าเพศและประสบการณ์ในการรับการรักษาทางทันตกรรมมีความสัมพันธ์กับระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 โดยมีแนวโน้มว่าเพศหญิงและประชากรที่เคยรับการรักษาทางทันตกรรมจะมีระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงกว่า

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกริวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมกับสภาวะทันตสุขภาพ

สภาวะทันตสุขภาพสามารถวัดได้จาก

1. ดัชนีอนามัยช่องปากอย่างง่าย โดยแบ่งเป็น

ระดับทางคลินิกของความสะอาดในช่องปาก จะสัมพันธ์กับ คะแนน DI-S ของกลุ่มดังนี้

- คะแนนอยู่ในช่วง 0.0 - 0.6 หมายถึง มีระดับทางคลินิกของความสะอาดในช่องปากอยู่ในระดับ ดี

- คะแนนอยู่ในช่วง 0.7 - 1.8 หมายถึง มีระดับทางคลินิกของความสะอาดในช่องปากอยู่ในระดับ พอใช้

- คะแนนอยู่ในช่วง 1.9 - 3.0 หมายถึง มีระดับทางคลินิกของความสะอาดในช่องปากอยู่ในระดับ แย่

ระดับทางคลินิกของอนามัยช่องปากสัมพันธ์กับคะแนน OHI-S ของกลุ่มดังนี้

- คะแนนอยู่ในช่วง 0.0 - 1.2 หมายถึง มีระดับทางคลินิกของความสะอาดในช่องปากอยู่ในระดับดี

- คะแนนอยู่ในช่วง 1.3 - 3.0 หมายถึง มีระดับทางคลินิกของความสะอาดในช่องปากอยู่ในระดับพอใช้

- คะแนนอยู่ในช่วง 3.1 - 6.0 หมายถึง มีระดับทางคลินิกของความสะอาดในช่องปากอยู่ในระดับแย่

ตารางที่ 18 ดัชนีอนามัยช่องปากอย่างง่าย The Simplified oral hygiene index

(OHI-S: DI-S, CI-S) ใช้ในการประเมินสภาวะอนามัยช่องปากของบุคคลและกลุ่มบุคคล โดยการตรวจฟัน ให้คะแนนและนำมาคำนวณหาค่าตามสูตร และแบ่งผลการประเมินเป็นดังนี้

ความสะอาดช่องปาก	DI (n/%)	CI (n/%)	OHI (n/%)
Good (ดี)	42(13.2)	201(71.5)	119(42.3%)
Fair (ปานกลาง)	190(69.8)	73(26)	130(46.3%)
Poor (แย่)	49(17)	7(2.5)	32(11.4%)
รวม	281(100)	281(100)	281(100%)

จากตารางที่ 18 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีระดับทางคลินิกของความสะอาดในช่องปากอยู่ในระดับพอรับได้

ตารางที่ 19 ดัชนีอนามัยช่องปากอย่างง่าย และความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม

ความสะอาดช่องปาก	ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม				รวม
	(จำนวน/ร้อยละ)				
	ไม่มี	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
Good (ดี)	27(9.6)	52(18.5)	16(5.7)	24(8.5)	119(42.3)
Fair (ปานกลาง)	26(9.3)	48(17.1)	23(8.2)	33(11.7)	130(46.3)
Poor (แยء)	7(2.5)	8(2.8)	9(3.2)	8(2.8)	32(11.4)
รวม	60(21.4)	108(38.4)	48(17.1)	65(23.1)	281(100)

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติไคว์สแคว ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมกับสถานะอนามัยช่องปากของประชากรที่ระดับ 0.05 พบว่า χ^2 ค่าเป็น 2.18 p value เป็น 0.14

1. ดัชนีวัดสถานะฟันผุ อุด ถอน (DMFT) เพื่อหาประสิทธิภาพของโรคฟันผุทั้งหมดทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยการบันทึกซี่ฟันที่เป็นโรค

1.1 ดัชนีสถานะฟันผุ (DT) วัดได้จากผลรวมของฟันซี่ที่มีรูผุ หรือบูรณะแล้วมีรอยผุต่อ

1.2 ดัชนีสถานะฟันที่ได้รับการอุด (FT) วัดจากผลรวมของฟันซี่ที่ได้รับการบูรณะและ

ยังมีสภาพดี

1.3 ดัชนีสถานะฟันที่ได้รับการถอน (MT) วัดได้จากผลรวมของฟันซี่ที่ได้รับการถอน

เนื่องจากฟันผุ

ตารางที่ 20 ตารางแสดงค่าสูงสุด, ค่าต่ำสุดและค่าเฉลี่ยของดัชนีวัดสภาวะฟันผุ อุด ถอน (DMFT) ดัชนีสภาวะฟันผุ (DT) ดัชนีสภาวะฟันที่ได้รับการอุด (FT) ดัชนีสภาวะฟันที่ได้รับการถอน (MT)

ดัชนี	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
DT	0	17	4.58
MT	0	3	0.007
FT	0	9	0.84
DMFT	0	18	5.26

จากตารางที่ 20 พบว่ากลุ่มประชากรมีสภาวะฟันผุ, ฟันที่ได้รับการอุด และฟันที่ได้รับการถอน เฉลี่ย 4.58, 0.007 และ 0.84 ซึ่งต่อกัน ตามลำดับ โดยประชากรที่มีฟันผุ, ฟันที่ได้รับการอุดและฟันที่ได้รับการถอนต่ำสุดคือ 0 ซึ่งส่วนประชากรที่มีฟันผุ, ฟันที่ได้รับการอุดและฟันที่ได้รับการถอนสูงสุดคือ 17 ซึ่ง 9 ซึ่ง และ 3 ซึ่งตามลำดับ ดังนั้นจะพบว่าสภาวะฟันผุ อุด ถอน เฉลี่ยของกลุ่มประชากรนี้คือ 5.26 ซึ่งต่อกัน โดยประชากรที่มีฟันผุ อุด ถอน ต่ำสุดคือ 0 ซึ่ง และ ประชากรที่มีฟันผุ อุด ถอน สูงสุดคือ 18 ซึ่ง

ตารางที่ 21 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยของ จำนวนฟันผุ จำนวนฟันที่ถูกถอนจากฟันผุ จำนวนฟันที่ได้รับการอุดและDMFT ของนักเรียนกลุ่มที่มีระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทันตกรรมต่างๆ

ดัชนี	DT(ซี่)	MT(ซี่)	FT(ซี่)	DMFT(ซี่)
ไม่วิตกกังวล	2.79	0.016	0.43	3.13
วิตกกังวลปานกลาง	3.69	0.019	0.94	4.44
วิตกกังวลสูง	5.43	0.12	0.98	6.35
วิตกกังวลสูงมาก	7.13	0.17	0.97	7.84

ค่าเฉลี่ย DMFT, DT, MT, FT กับประชากรสี่กลุ่ม

- กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่ไม่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรม
- กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมปานกลาง
- กลุ่มที่สาม คือ กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมสูง
- กลุ่มที่สี่ คือ กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมสูงมาก

จากตารางที่ 21 พบว่ากลุ่มที่มี กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมสูงและสูงมาก มีค่าเฉลี่ยจำนวนฟันผุที่ไม่ได้รับการรักษา (DT), ค่าเฉลี่ยจำนวนฟันที่ถูกถอนเนื่องจากฟันผุ (MT) และค่าเฉลี่ยจำนวนฟันผุ อุด ถอน (DMFT) มากกว่ากลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมปานกลางและกลุ่มที่ไม่มีมีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรม

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างกลุ่มประชากรที่มีระดับความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมในระดับต่างๆ กันของค่าเฉลี่ย DMFT

ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม	X ± SD	วิเคราะห์
ไม่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม (not dental anxiety)	3.13 ± 2.69	โดยใช้ ANOVA F-test = 21.767 P value = 0.00
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมปานกลาง (Moderate dental anxiety)	4.44 ± 3.02	
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูง (High dental anxiety)	6.35 ± 3.52	
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมาก (Severe dental anxiety, Phobia)	7.84 ± 7.84	

จากตารางที่ 22 พบว่ากลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมากค่าเฉลี่ย DMFT มากที่สุดและกลุ่มที่ไม่มีมีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมเลย มีค่าเฉลี่ย DMFT ต่ำที่สุดจึงมีแนวโน้มว่ากลุ่มที่มีระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงกว่าจะมีค่าเฉลี่ย DMFT สูงกว่า ดังนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพิ่มเติมด้วย Scheffe's test ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างกลุ่มประชากรที่มีระดับความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมในระดับต่างๆ กันของค่าเฉลี่ย DMFT โดยใช้ Scheffe's test

CAS(I)	CAS(J)	Mean difference(I-J)	SD	Sig
0	1	-0.898	0.5285	0.411
	2	-2.641*	0.633	0.001
	3	-4.338*	0.5904	0.000
1	0	-0.898	0.5285	0.411
	2	-1.743*	0.5683	0.026
	3	-3.439*	0.5203	0.000
2	0	-2.641*	0.633	0.001
	1	-1.743*	0.5683	0.026
	3	-1.696	0.6263	0.064
3	0	-4.338*	0.5904	0.000
	1	-3.439*	0.5203	0.000
	2	-1.696	0.6263	0.064

จากตารางที่ 23 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมมี ค่าเฉลี่ย DMFT แตกต่างจาก กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงและกลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมาก และเช่นเดียวกันกับกลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมปานกลางจะมีค่าเฉลี่ย DMFT แตกต่างจาก กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงและกลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมาก

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างกลุ่มประชากรที่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมในระดับต่างๆ กันของค่าเฉลี่ย DT

ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม	X ± SD	วิเคราะห์
ไม่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม (not dental anxiety)	2.79 ± 2.52	โดยใช้ ANOVA F-test = 22.425
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมปานกลาง(Moderate dental anxiety)	3.69 ± 2.77	P value = 0.00
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูง(High dental anxiety)	5.43 ± 3.3	
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมาก(Severe dental anxiety, Phobia)	7.13 ± 4.54	

จากตารางที่ 24 พบว่ากลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมากค่าเฉลี่ย DT มากที่สุดและกลุ่มที่ไม่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมเลยมีค่าเฉลี่ย DT ต่ำที่สุดจึงมีแนวโน้มว่ากลุ่มที่มีระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงกว่าจะมีค่าเฉลี่ย DMFT สูงกว่า ดังนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพิ่มเติมด้วย Scheffe's test ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างกลุ่มประชากรที่มีระดับความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมในระดับต่างๆกันของค่าเฉลี่ย DT โดยใช้ Scheffe's test

CAS(I)	CAS(J)	Mean difference(I-J)	SD	Sig
0	1	-1.304	0.5728	0.161
	2	-3.215*	0.686	0.000
	3	-4.712*	0.6399	0.000
1	0	-1.304	0.5728	0.161
	2	-1.911*	0.6159	0.023
	3	-3.408*	0.5641	0.000
2	0	-3.215*	0.686	0.000
	1	-1.911*	0.6159	0.023
	3	-1.496	0.6788	0.185
3	0	-4.712*	0.6399	0.000
	1	-3.408*	0.5641	0.000
	2	-1.496	0.6788	0.185

จากตารางที่ 25 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมมีค่าเฉลี่ย DT แตกต่างจาก กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงและกลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมาก และเช่นเดียวกันกับกลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมปานกลางจะมีค่าเฉลี่ย DT แตกต่างจาก กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงและกลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมาก

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างกลุ่มประชากรที่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมในระดับต่างๆกันของค่าเฉลี่ย MT

ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม	X ± SD	วิเคราะห์
ไม่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรม (not dental anxiety)	0.016 ± 0.13	โดยใช้ ANOVA F-test = 4.275
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมปานกลาง(Moderate dental anxiety)	0.019 ± 0.14	P value = 0.006
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูง(High dental anxiety)	0.12 ± 0.39	
มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมาก(Severe dental anxiety, Phobia)	0.17 ± 0.52	

จากตารางที่ 26 พบว่ากลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมากค่าเฉลี่ย MT มากที่สุดและกลุ่มที่ไม่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมเลยมีค่าเฉลี่ย MT ต่ำสุดจึงมีแนวโน้มว่ากลุ่มที่มีระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงกว่าจะมีค่าเฉลี่ย MT สูงกว่า ดังนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพิ่มเติมด้วย Scheffe's test ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างกลุ่มประชากรที่มีระดับความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมในระดับต่างๆกันของค่าเฉลี่ย MT โดยใช้ Scheffe's test

CAS(I)	CAS(J)	Mean difference(I-J)	SD	Sig
0	1	-2.125E-03	5.02E-02	1.00
	2	-0.1061	6.01E-02	0.377
	3	-0.1555	5.61E-02	0.055
1	0	-2.125E-03	5.02E-02	1.00
	2	-0.1039	5.4 E-02	0.297
	3	-0.1534*	4.95 E-02	0.024
2	0	-0.1061	6.01E-02	0.377
	1	-0.1039	5.4E-02	0.297
	3	-4.943E-02	5.95E-02	0.875
3	0	-0.1555	5.61E-02	0.055
	1	-0.1534*	4.95 E-02	0.024
	2	-4.943E-02	5.95E-02	0.875

จากตารางที่ 27 พบว่ากลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมปานกลางมีค่าเฉลี่ย MT แตกต่างจากกลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมสูงมาก

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างของค่าเฉลี่ย DMFT, DT, MT, FT กับประชากรทั้งสี่กลุ่มซึ่งประกอบด้วย

- กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่ไม่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรม
- กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมปานกลาง
- กลุ่มที่สาม คือ กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมสูง
- กลุ่มที่สี่ คือ กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่อการรักษาทางทันตกรรมสูงมาก

ด้วยสถิติ ANOVA test พบผลการวิเคราะห์ค่า F test และ ค่า P value ดังตาราง 27

ตารางที่ 28 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวระหว่างของค่าเฉลี่ย DMFT, DT, MT, FT กับประชากรทั้งสี่กลุ่ม

ดัชนี	F-test	P value
DT	22.425	0.00
MT	4.275	0.006
FT	2.203	0.088
DMFT	21.767	0.00

พบว่า ค่าเฉลี่ย ดัชนีฟันผุ อุด ถอน (DMFT), ดัชนีฟันผุที่ไม่ได้รับการรักษา (DT), ดัชนีฟันที่ถูกถอนเนื่องจากฟันผุ (MT) ของประชากรทั้งสี่กลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วน ค่าเฉลี่ยดัชนีฟันผุที่ได้รับการรักษาแล้ว (FT) ของประชากรทั้งสี่กลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมที่แตกต่างกันมีผลต่อสถานะฟันผุ อุด ถอน (DMFT), ฟันผุที่ไม่ได้รับการรักษา (DT), ฟันที่ถูกถอนเนื่องจากฟันผุ (MT) ของกลุ่มประชากร โดยมีแนวโน้มว่ากลุ่มที่มีระดับความวิตกกังวลสูงจะมี ค่าเฉลี่ย DMFT DT MT สูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีความวิตกกังวลหรือมีความรู้สึกรู้สึกวิตกกังวลปานกลาง แต่ระดับความวิตกกังวลต่อการรับบริการทางทันตกรรมที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อสถานะฟันผุที่ได้รับการรักษาแล้ว (FT) ของกลุ่มประชากร